

УДК 346.13:004(477)

Надієнко О.І.¹, Прокопенко А.О.²

¹ канд. юрид. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Ю-113м НУ «Запорізька політехніка»

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ В ДОГОВІРНОМУ ПРАВІ: АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ВИКЛИКИ

На сьогоднішній день проблема цифрової трансформації є актуальною, бо необоротно впливає на усі сфери життя, включаючи договірне право. Так, зростання використання електронних технологій та е-комерції породжує нові виклики та питання, пов'язані з укладанням, виконанням та спірними питаннями у сфері договірних відносин. Інтеграція новітніх підходів, що включає у себе не лише технічні аспекти, а й юридичні інновації, визначає майбутнє договірного права. Зараз ключовим елементом стає розробка та впровадження нових правових стандартів, які враховують особливості цифрової взаємодії сторін. По суті, цифрова трансформація вимагає від юристів інтегрувати в сферу договірного права концепції, які б враховували особливості укладання, виконання та спірних питань у сучасному цифровому середовищі. Це означає не лише адаптацію існуючих правових концепцій, але і створення нових стратегій визначення прав та обов'язків сторін у цифровому просторі. Вивченням цієї проблеми займалися такі видатні юристи, як: А. В. Завадський, П. І. Іваненко, В. Г. Ступак, Ю. В. Шемшученко. Їхні дослідження розкривають ключові аспекти впливу цифрової

трансформації на договірне право та визначають напрямки розвитку в цьому контексті.

Так, П. І. Іваненко стосовно цієї проблеми зазначав, що цифрова трансформація вимагає адаптації традиційних правових концепцій до нових реалій електронного середовища. Визначається необхідність що в контексті цифрової трансформації важливо вдосконалити та розширити термінологію у договірному праві. З цією метою висловлювалися пропозиції щодо визначення нових термінів та концепцій, адаптованих до реалій цифрового світу.

Завдяки дослідженням Ю. В. Шемшученка ми розуміємо, як електронні технології впливають на укладання та виконання договорів в умовах цифрового середовища. Розглядаються приклади успішних та викликових практик, які можуть визначити шляхи подальшого розвитку.

А. В. Завадський вказував на необхідність уточнення та розширення термінів у договірному праві для врахування нових аспектів, що виникають у зв'язку з цифровою трансформацією. З цією метою висловлювалися пропозиції щодо визначення нових термінів та концепцій, адаптованих до реалій цифрового світу. Зокрема, дослідник вказував на те, що чинна термінологія договірному праву не завжди відповідає викликам, які постають у зв'язку з використанням електронних технологій у сучасному світі. Пропоновані ним зміни спрямовані на забезпечення точності та зрозумілості у визначенні понять та умов, а також на врахування нових обставин, що виникають у контексті цифрової трансформації.

Розгляд впливу електронних технологій на договірне право допомагає виявити ключові чинники, які варто враховувати при адаптації юридичних концепцій до вимог цифрової епохи. Питання ефективного використання цифрових інструментів для полегшення процесів укладання та виконання договорів стає основоположним для розвитку договірному права в умовах сучасності. Такий підхід відкриває можливості для прозорості, швидкості та доступності в сфері укладання та виконання договорів. Дослідження показує, що сучасні технології можуть слугувати каталізатором для розвитку договірному права, роблячи його адаптованим до викликів цифрової трансформації.

Імпонує думка В. Г. Ступака, який визначає основні принципи та стандарти, що повинні бути в основі розвитку договірному права в епоху цифрової трансформації. Так, на мою думку, продовження діалогу та поглиблення аналізу забезпечить сталі зрушення у напрямку сучасного та ефективного договірному права, яке відповідає вимогам цифрового віку.

Цифрова трансформація в договірному праві є невід'ємною частиною еволюції правової системи в умовах постійного розвитку технологій.

Пандемія, як прискорювач цифрових технологій у сфері права, відкриває нові можливості для забезпечення швидкого та зручного доступу до юридичних послуг. Розглядання висновків та пропозицій вчених щодо термінології та концепцій розширює область можливих рішень для розвитку договірного права в епоху цифрової трансформації. В свою чергу, пандемія COVID-19 в Україні призвела до прискорення цифрової трансформації та актуалізувала інструменти дистанційного звернення за правовою допомогою. Згідно з річним звітом системи правової допомоги, у 2020 році кількість телефонних дзвінків у Єдиний контакт-центр системи зросла вдвічі (приблизно 35-45 тисяч на місяць), порівняно з 2019 роком (близько 20 тисяч). Більш того, платформа «WikiLegalAid» зафіксувала понад 5,6 мільйонів переглядів правових консультацій у 2020 році, майже у три рази більше, ніж рік тому.

Отже, цифрова трансформація в договірному праві стає невід'ємною частиною сучасного суспільства та визначає нові реалії укладання та виконання договорів. Актуальність питання очевидна, адже використання електронних технологій та е-комерції зростає, викликаючи потребу в адаптації правових концепцій. Цифрова трансформація в договірному праві не лише визначає його актуальність, але й вимагає системних рішень для забезпечення ефективного функціонування в умовах сучасного цифрового середовища. Продовження досліджень та впровадження нових правових механізмів є невід'ємною частиною адаптації договірного права до викликів цифрової епохи.